

Vlaamse arbeidsmarkt op weg naar herstel?

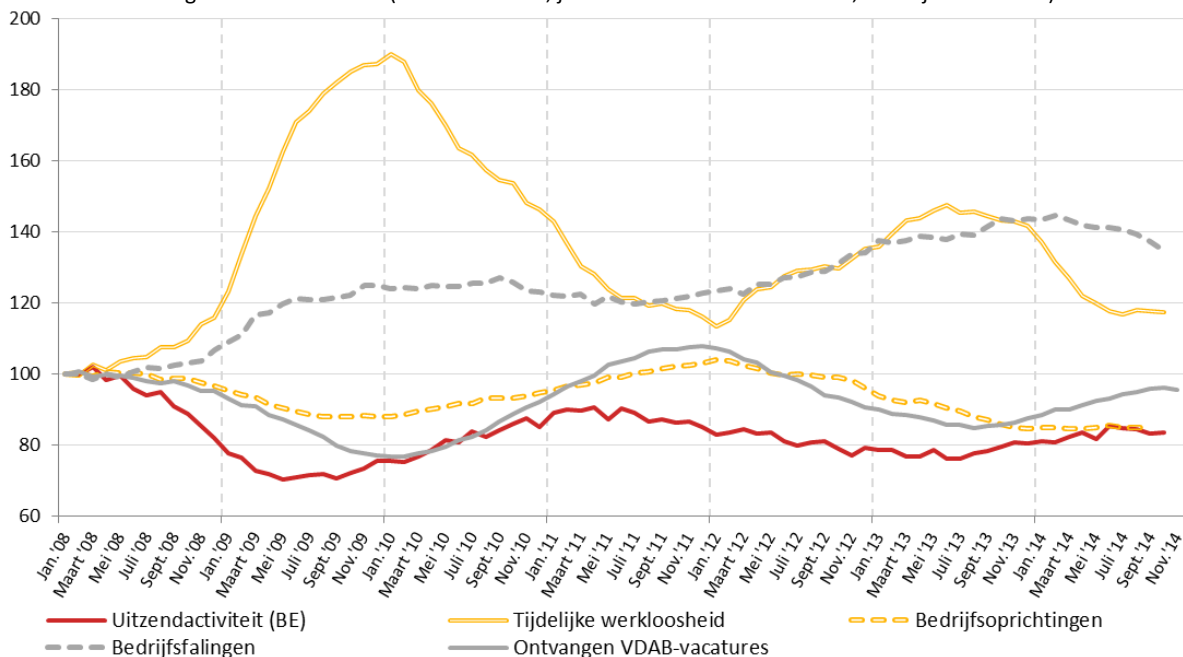
Arbeidsmarktflits | 16 december 2014

Naar goede gewoonte geeft het Steunpunt WSE, in samenwerking met het Departement WSE, op het einde van het jaar een update van de belangrijkste arbeidsmarktrends in Vlaanderen. 2014 openbaart zich daarbij echter niet als het jaar van de grote ommekeer, al zijn er wel tekenen van herstel. In deze arbeidsmarktflits geven we een voorproefje van het trendrapport Vlaamse arbeidsmarkt, gepubliceerd in [Over.Werk 2014 nr. 4](#).

Lichtpuntjes op de Vlaamse arbeidsmarkt

De Belgische en Vlaamse economie trok zich het afgelopen jaar opnieuw voorzichtig op gang, al zijn de vooruitzichten op een duurzame heropleving nog onzeker. De (beperkte) economische groei gaat niettemin gepaard met enkele voorzichtig positieve trends op de Vlaamse arbeidsmarkt. Dit blijkt onder meer uit de recente evolutie van enkele conjunctuurgevoelige arbeidsmarktindicatoren, zoals weergegeven in figuur 1.

Figuur 1. Index van de uitzendactiviteit (België) en trendindex van de bedrijfsoprichtingen, bedrijfsfalingen, tijdelijke werkloosheid en ontvangen VDAB-vacatures (Vlaams Gewest, januari 2008 - november 2014; index jan.'08 = 100)

Noot: Trendindex = index van het trendniveau, dit is het voortschrijdend gemiddelde van de voorbije twaalf maanden

Bron: VDAB, Graydon, Federgon, FOD Economie – Algemene Directie Statistiek (Bewerking Steunpunt WSE)

In 2012 en de eerste helft van 2013 schoot de *tijdelijke werkloosheid* in Vlaanderen terug de hoogte in. Vanaf de zomer van 2013 kende deze indicator echter een forse terugval, tot een trendniveau van gemiddeld 86 700 tijdelijk werklozen in juli 2014, een niveau dat opnieuw aanleunt bij dit van begin

2012. Deze daling van de tijdelijke werkloosheid, vooral in de eerste maanden van 2014, was in belangrijke mate het gevolg van de zachte weersomstandigheden in de winterperiode. Hierdoor moest vooral in de bouwsector veel minder beroep gedaan worden op het stelsel van tijdelijke werkloosheid om klimatologische redenen in vergelijking met het jaar voordien. Echter los daarvan, was er ook een gevoelige daling van de tijdelijke werkloosheid om economische redenen. Sinds afgelopen zomer bleef het trendniveau van de tijdelijke werkloosheid quasi stabiel, rond 87 000 werklozen.

De terugval in de tijdelijke werkloosheid verliep, zij het met wat vertraging, parallel met een stabilisatie en de laatste maanden zelfs een afname van het aantal *bedrijfsfalingen*. In februari 2014 bereikte het faillissementsniveau in Vlaanderen nog haar recordhoogte (gemiddeld 481 falingen over de laatste twaalf maanden). Daarna kende de trendlijn van het aantal bedrijfsfalingen voor het eerst sinds lang terug een licht dalende tendens, tot een trendniveau van 448 falingen in oktober van dit jaar. Een hoopvolle evolutie, gezien dit ook leidt tot minder jobverlies, maar anderzijds bevinden we ons nog steeds op een hoog faillissementsniveau.

Op het vlak van de *bedrijfsoprichtingen* – voor de meerderheid eenmanszaken – zien we nog niet direct een heropleving. Wel werd de dalende trend in het aantal oprichtingen, die al sinds 2012 bezig was, begin 2014 afgeblokt en kennen we sindsdien min of meer een status quo van deze indicator.

Voor de (Belgische) *uitzendactiviteit* zien we het afgelopen jaar een bescheiden herstel. Tot midden 2013 kende de trendlijn van de uitzendarbeid nog een dalend verloop, maar daarna flakkerde de uitzendsector terug op. In juni 2014 bevond de index van de uitzendactiviteit zich op het hoogste niveau sinds eind 2011. Ook hier heeft de positieve kentering zich dus doorgezet, al lijkt de groeiende trend de laatste maanden opnieuw wat terug te vallen.

De trendindex van de *ontvangen VDAB-vacatures* kent een golvend patroon, met een tweede dieptepunt sinds aanvang van de crisis in augustus 2013 (trendniveau van 18 400 ontvangen vacatures per maand). Nadien kende ook deze curve opnieuw een stijging, tot een trendniveau van gemiddeld 20 700 ontvangen vacatures in november 2014. Niettemin viel afgelopen maand voor het eerst sinds lang opnieuw een terugval te noteren in het aantal ontvangen vacatures (-8,9% in vergelijking met november 2013).

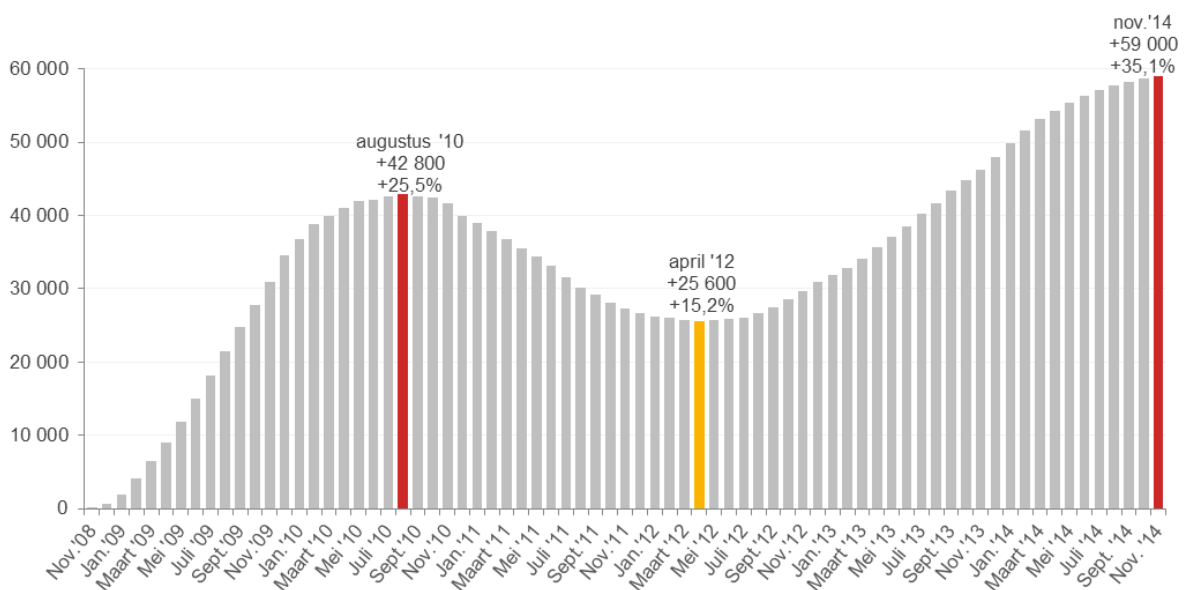
Werkloosheidskloof naar haar maximum?

Hoewel er lichtpuntjes te bespeuren zijn, blijft de voortdurende aangroei van onze Vlaamse werkzoekendenpopulatie zorgwekkend. De zogenaamde *werkloosheidskloof*, het ‘surplus’ aan werkzoekenden in Vlaanderen ten opzichte van het precrisisniveau, neemt immers nog altijd toe. Al neemt het ritme de laatste maanden wel af.

Voor de crisis, in oktober 2008, lag het trendniveau van het aantal niet-werkende werkzoekenden (nwwz) op 168 300 (gemiddeld over de laatste twaalf maanden). In augustus 2010 bereikte de werk-

loosheidskloof een eerste top, met 42 800 geregistreerde nwwz meer in vergelijking met dat referentiemoment (trendniveau van 211 100 nwwz; +25,5%). Vervolgens werd de werkloosheidskloof teruggedrongen tot een surplus van nog 25 600 werkzoekenden in april 2012 (193 900 nwwz; +15,2%). Echter vanaf dan werd de kloof maand na maand verder uitgediept en evolueerden we naar een tweede, nog hogere top in november 2014. Afgelopen maand lag het trendniveau van het aantal niet-werkende werkzoekenden op 227 300, wat neerkomt op 59 000 nwwz meer dan zes jaar terug bij aanvang van de crisis in 2008 (+35,1%). Hoopgevend is wel dat het groeiritme de laatste maanden afneemt, vooral onder impuls van de dalende jeugdwerkloosheid.

Figuur 2. Werkloosheidskloof ten aanzien van het precrisisniveau in oktober 2008 (Vlaams Gewest; november 2008 - november 2014)

Noot: De cijfers vanaf 2012 werden herraamd volgens de oude registratiemethodologie van VDAB (met vervroegde uitschrijving van uitzendkrachten uit de werkloosheid), zodat een coherente reeks behouden blijft.

Bron: VDAB (Bewerking Steunpunt WSE)

Naar een arbeidsmarktherstel?

Er zijn dus signalen dat de Vlaamse arbeidsmarkt opnieuw voorzichtig aan het herstellen is en mogelijk op een kantelpunt staat (zie ook het recente [Werk-zine](#) van het Departement WSE). Na een mindere periode vanaf begin 2012 tot midden 2013, geven verschillende indicatoren sinds de tweede helft van 2013 terug de goede richting aan. De tijdelijke werkloosheid kromp fors, het aantal faillissementen liep terug, en zowel de uitzendactiviteit als het vacatureaanbod trokken terug aan. Niettemin blijken sommige van de indicatoren de laatste maanden terug wat stil te vallen in hun herstelbeweging en is de toename van de werkzoekendenpopulatie nog steeds niet op haar einde. De werkloosheidskloof – het surplus in aantal niet-werkende werkzoekenden ten opzichte van het begin van de crisis – was nog nooit zo groot, al lijkt de top stilaan bereikt.

Het is dan ook nog te vroeg om te kunnen spreken van een écht en duurzaam herstel van de Vlaamse arbeidsmarkt, al zijn er aanwijzingen voor een ommekeer. In welke mate die ommekeer in 2015 echt kan plaatshebben, zal in sterke mate afhangen van de mate waarin de economische motor terug volledig op kruissnelheid geraakt.

Meer analyses over de recente ontwikkelingen op de Vlaamse arbeidsmarkt zijn te lezen in de jaarlijkse trendrapportage van het Steunpunt WSE, te raadplegen in [Over.Werk. Tijdschrift van het Steunpunt WSE, 24\(4\)](#). Lees [hier](#) alvast het eerste artikel uit het trendrapport (ook raadpleegbaar voor niet-abonnees van Over.Werk)

Wouter Vanderbiesen
Steunpunt Werk en Sociale Economie